

– дослідження та укладання каталогу кирилических почаївських стародруків, які зберігаються в Україні та Росії, створення електронних повнотекстових копій рідкісних почаївських стародруків передбачає Почаївський проект;

– система наукових електронних видань «Бібліотека – суспільству»;

– проект «Пам'ять України» та інші [6].

«Загальним місцем» ознак культури новітнього часу прийнято вважати Інтернет. Не дивно, що частота згадування цього явища багато в чому тотожна й поверховості висвітлення конкретного впливу. Це цілком прогнозоване явище – інженерна площина висвітлюється фахівцями суто в технічних аспектах; у близьких до цієї проблеми аналітиків і публіцистів здебільшого піднімаються суспільно-економічні питання; у решти – аматорська філософічність. Та культура вже стає іншою, не дочекаючись своїх дослідників. Хоча на «передовій» вже чатують бізнесмени та психіатри (перші рахують прибутки, а другі – нові «залежності»). Культура ж часто віддана в новій інтернет-спільноті на самоті. Природно було б очікувати сплеску негативних наслідків культурного свавілля. Почасти ці прогнози справдилися, але загалом людство витримувє гідну планку. Особливо важливим є потреба висвітлювати інтерактивну позицію сьогодишнього Інтернету. Саме на цьому ми й зупинимось окремо. Новий етап розвитку Інтернету дістав умовну назву «ВЕБ 2», що відтворює не тільки поступальний характер еволюції цього ресурсу, але й принципово новий підхід до формування всесвітньої мережі. Опускаючи технічні специфікації, зупинимось на основних цікавлячих нас моментах цього нового Інтернету та його впливу на культурну ситуацію. Років 15 Інтернет існував лише у формі подавання інформації. Фактично це була здебільшого велика різноформатна бібліотека. Такий Інтернет нагадує телебачення – тільки переключуються канали/веб-сторінки. Налагоджені комунікативні можливості також сьогоди перебувають у «кризі».

Саме ВЕБ 2 покликаний змінити ситуацію з виродженням Інтернету. За новітньою технологією будь-який користувач може змінювати наповнення фактично будь-якого інтернет-ресурсу – вносити свої корективи у дизайн, коментувати, видаляти та редагувати матеріал. Звісно, подібна модерация мусить бути обмежена незначною кількістю антивандальних програмних і людських бар'єрів. Найбільш вдалим проектом сьогоди є відкрита енциклопедія Вікіпедія. Але це тема окремого дослідження (про переваги і недоліки цього).

Список використаних джерел

1. Братусь І. Інформаційні пошуки доби [Електронний ресурс] / І. Братусь // Сучасні проблеми художньої освіти в Україні. – 2010. – Вип. 6. – С. 33–38.
2. Братусь І. В. Проблеми викладання дисциплін історико-культурологічного циклу в вищих навчальних закладах України [Електронний ресурс] / І. В. Братусь, Ю. Б. Смольников // Гілея: науковий вісник. – 2013. – № 77. – С. 77–79.
3. Братусь І. В. Сучасні технології збереження історичної спадщини України [Текст] / І. В. Братусь, З. М. Сverdlyk // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки: Науковий вісник: зб. наук. праць / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Українська АН. – К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. – Вип. 68 (№1). – С. 249–252.

4. Вашик К. Представление исторического знания и новые мультимедийные технологии / К. Вашик. – М.: АИРО–XX, 1999. – 40 с.
5. Кириллова Н. Б. Медиакультура: от модерна к постмодерну / Н. Б. Кириллова. – 2-е изд. – М.: Академический проект, 2006. – 448 с.
6. Пеллагеша Н. Цифрова бібліотека для всієї Європи [Електронний ресурс] / Н. Пеллагеша // «Дзеркало тижня» [сайт]. – №6. – Режим доступу: http://dt.ua/SCIENCE/tsifrova_biblioteka_dlya_vsieyi_evropi-52792.html.

References

1. Bratus' I. Informacijni poshuky doby [Elektronnyj resurs] / I. Bratus' // Suchasni problemy hudozhn'oi osvity v Ukraini. – 2010. – Vyp. 6. – S. 33–38.
2. Bratus' I. V. Problemy vykladannja dyscyplin istoriko-kul'turologichnogo cyklu v vyshhyh navchal'nyh zakladah Ukrainy [Elektronnyj resurs] / I. V. Bratus', Ju. B. Smol'nikov // Gileja: naukovyj visnyk. – 2013. – № 77. – S. 77–79.
3. Bratus' I. V. Suchasni tehnologii' zberezhennja istorychnoi' spadshhyny Ukrainy [Tekst] / I. V. Bratus', Z. M. Sverdlyk // Gileja. Istorychni nauky. Filosofs'ki nauky. Politychni nauky: Naukovyj visnyk: zb. nauk. prac' / Nac. ped. un-t im. M. P. Dragomanova, Ukrain's'ka AN. – K.: Vyd-vo NPU im. M. P. Dragomanova, 2013. – Vyp. 68 (№1). – S. 249–252.
4. Vashik K. Predstavlenie istoricheskogo znaniya i novye multimedijnye tehnologii / K. Vashik. – M.: AIRO–HH, 1999. – 40 s.
5. Kirillova N. B. Mediakultura: ot moderna k postmodernu / N. B. Kirillova. – 2-e izd. – M.: Akademicheskij proekt, 2006. – 448 s.
6. Pelagesha N. Cyfrova biblioteka dlja vsieji Evropy [Elektronnyj resurs] / N. Pelagesha // «Dzerkalo tyzhnja» [sajt]. – №6. – Rezhym dostupu: http://dt.ua/SCIENCE/tsifrova_biblioteka_dlya_vsieyi-evropi-52792.html.

Bratus I. V., Ph.D. in Philology, Associate Professor of the Department of Fine Arts, Institute of the Arts of Boris Grinchenko University of Kyiv (Ukraine, Kyiv), kulturolog@gmail.com

Gunka A. M., teacher, Institute of the Arts of Boris Grinchenko University of Kyiv (Ukraine, Kyiv), kulturolog@gmail.com

The historical perspective of the use of the Internet in education: cultural norms and anomalies

The main factors contributing to the use of the Internet in education are analyzed. The basic directions of work and problems of digital educational processes are determined.

Keywords: Internet, education, cultural norms, university, globalization.

УДК 316.77:[02:(051)(477)]

Сошинська В. Є.,

кандидат наук із соціальних комунікацій,
доцент кафедри бібліотекознавства
та інформології, Київський університет
ім. Бориса Грінченка (Україна, Київ),
v.soshynska@kubg.edu.ua

ПРОФЕСІЙНА ПЕРІОДИКА ЯК ДЖЕРЕЛО БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ ІННОВАЦІЙ

Метою статті є описати поняття «інновація» та розкрити інформаційний масив інноваційної тематики у бібліотечно-інформаційній сфері, представлений у фаховій періодиці. Об'єктом дослідження обрано науково-теоретичний та практичний журнал «Бібліотечний вісник» як провідне галузеве професійне видання. Завданнями дослідження стали: кількісний аналіз наповнення «Бібліотечного вісника» за 2011–2017 рр.; виявлення публікацій, які мають інноваційну спрямованість; визначення внеску наукового журналу у процеси ідентифікації й оригінальних інновацій. Для дослідження мети використано комплекс дослідницьких методів: загальнонаукові теоретичні та спеціальні, зокрема, проблемно-тематичний, жанрово-видавничий, кількісний, контент-аналіз. За результатами дослідження обгрунтовано, що фахова періодика є тим комунікативним каналом, через

який оприлюднюються та розповсюджуються інноваційні моделі в галузі, здійснюються процеси ідентифікації й оцінки галузевих інновацій.

Ключові слова: «Бібліотечний вісник», інновація, інноваційна діяльність, кількісний аналіз, наукова комунікація, професійна комунікація, професійна періодика.

Наразі бібліотечно-інформаційна галузь і в світі, і в Україні перебуває у процесі трансформації, в основу яких покладені зміни у професійній свідомості та у менеджменті на всіх рівнях. Експерти головним ресурсом невідворотних змін вбачають активного професіонала, який інноваційно реалізує потужний потенціал бібліотек як соціальних інституцій. Безумовно, для інноваційних перетворень необхідне комунікаційне середовище, яке, зокрема, формується професійною періодикою.

Періодичні видання відіграють визначальну роль у процесі наукової та професійної комунікації і засновуються вони, передусім, за дисциплінарною чи галузевою ознакою. Фахові часописи знайомлять із професійною культурою, надаючи уявлення про структуру професії, її цінності, складності та рушійні сили, вони є важливими для формування професійної свідомості нових членів професії, для їхньої освіти й поінформованості. Водночас, основними майданчиками сучасної професійної комунікації у бібліотечно-інформаційній сфері все частіше визнаються соціальні мережі, а молоді спеціалісти вважають професійну періодику дещо консервативним інформаційним джерелом.

Така тенденція, безперечно, потребує ґрунтовного вивчення. Важливо з'ясувати – чи може професійна періодика задовольнити комунікаційні потреби сучасних фахівців щодо інноваційності? Чи відбуваються у соціальних мережах процеси ідентифікації й оцінки галузевих інновацій?

Системній взаємодії окремих каналів фахових комунікацій у книжковій, зокрема бібліотечно-інформаційній галузі, було присвячено наше дисертаційне дослідження [9], у якому окремо було розглянуто становлення та розвиток фахової періодики як найпотужнішого каналу формальної професійної комунікації, а також форми неформальної комунікації засобами Інтернету. Нами також було здійснено аналіз публікацій чотирьох часописів («Вісник Книжкової палати», «Бібліотечний вісник», «Бібліотечна планета», «Бібліотечний форум України») за 2011–2013 рр. на наявність матеріалів, які мають відношення до інновацій. Ці видання були обрані для аналізу, виходячи з міркувань, що вони створюють інформаційне поле не тільки для науковців, а мають задовольняти інформаційні потреби практиків, бо за своїм цільовим призначенням «Вісник Книжкової палати» – науково-практичний журнал, «Бібліотечний вісник» – науково-теоретичний та практичний журнал, «Бібліотечна планета» – науково-виробничий журнал, «Бібліотечний форум України» був інформаційним журналом. Результати дослідження оприлюднені на V Львівському бібліотечному форумі «Бібліотека – відкритий світ» (2014). Зокрема дослідження виявило, що публікації того періоду, присвячені інноваціям, в усіх чотирьох часописах загалом склали 17,67% (230 статей) від загальної кількості матеріалів. Контент-аналіз спеціальної періодики підтвердив: інновації в бібліотечно-інформаційній сфері відображені у

професійній періодиці України і з кожним роком їхня частка збільшується [8, с. 25].

Серед численних фахових публікацій та наукових досліджень, у яких розкриваються питання інновацій, вважаємо за потрібне виділити докторську дисертацію Давидової І. О. [2], де авторка розглядає бібліотеку як виробничу систему та складову інформаційної інфраструктури суспільства, визначає її ознаки як ринково-виробничого комплексу, розкриває напрями та характер взаємодії бібліотек як суб'єктів інформаційної політики, виробників, постачальників та споживачів інформаційної продукції. Дослідниця підкреслює, що функціонування бібліотеки в умовах інформаційного ринку надає здійсненню інноваційних процесів стратегічного характеру, а конкуренція з боку інформаційного оточення сприяє активному впровадженню інновацій. Участь бібліотек у процесі управління інформацією із знанням розглядається як перспективна стратегія інтеграції бібліотек у ринкові відносини, а головними культурологічними результатами бібліотечного виробництва є нові види діяльності, нові відносини, забезпечення соціуму інформацією та знаннями, надання доступу до світових культурних цінностей.

Варто відзначити, що й сьогодні не втрачає актуальності публікація А. А. Соляник, у якій дослідниця подає визначення змісту поняття «інновація», пропонує оригінальну схему класифікації бібліотечних інновацій, вказує на формування дисципліни «бібліотечна інноватика», виокремлює етапи інноваційного процесу у бібліотеці [7].

Затребуваними навчально-методичними матеріалами серед фахівців, які прагнуть реалізації нововведень, є посібники для тренерів та бібліотекарів за програмою підвищення кваліфікації бібліотечних працівників, розроблені та апробовані в Головному тренінговому центрі для бібліотекарів Української бібліотечної асоціації у межах програми «Бібліоміст», видані за фінансової підтримки Ради міжнародних наукових досліджень і обмінів (IREX) [10].

Мета статті – означити поняття «інновація» та розкрити інформаційний масив інноваційної тематики у бібліотечно-інформаційній сфері, представлений у фаховій періодиці. Об'єктом цього дослідження було обрано науково-теоретичний та практичний журнал «Бібліотечний вісник» як провідне галузеве професійне видання. Завданнями дослідження стали: кількісний аналіз наповнення «Бібліотечного вісника» за 2011–2017 рр.: виявлення публікацій, які мають інноваційну спрямованість; визначення внеску наукового журналу у процеси ідентифікації й оцінки галузевих інновацій. Для досягнення мети використано комплекс дослідницьких методів: загальнонаукові теоретичні (аналіз, синтез, класифікація, систематизація, порівняння, пояснення, узагальнення) та спеціальні (хронологічний, структурно-типологічний, проблемно-тематичний, жанрово-видовий, кількісний, статистичний, контент-аналіз).

Закон України «Про інноваційну діяльність» визначає правові, економічні та організаційні засади державного регулювання інноваційної діяльності в Україні, в Ст.1 Закону подано визначення термінів: «інновації», «інноваційна діяльність», «інноваційний продукт», «інноваційна продукція» [5].

ДСТУ ГОСТ 31279:2005 «Інноваційна діяльність. Терміни та визначення понять», який набув чинності в Україні 01.07.2006 р., встановлює основні поняття, терміни та визначення в сфері інноваційної діяльності, які обов'язкові для застосування в технічних нормативних правових актах всіх видів, в науково-технічній та довідковій літературі (всього 41 термін). За цим стандартом інновація – це нововведення: нові або удосконалені технології, види продукції або послуг; а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, які сприяють просуванню технологій, товарної продукції та послуг на ринок. Інновація є кінцевим результатом діяльності з реалізації нового або удосконалення реалізованого на ринку продукту, технологічного процесу та організаційно-технічних заходів, які використовуються в практичній діяльності [3, с. 1].

У фаховому довідковому виданні поняття «інновація» визначено як постійне і систематичне оновлення техніки, технологій, виробів, процесів (послуг), організації та ринку [6, с. 18], у «Новому економічному словнику» – як введення чогось нового, модернізація, реформа: вкладення коштів в нову технологію, нові форми організації та управління, які охоплюють не тільки окремі підприємства, але і їх сукупність, галузь [4, с. 151].

На підтвердження проведення заходів державної інноваційної політики, в Україні проводиться державне статистичне спостереження «Обстеження інноваційної діяльності промислового підприємства» (№1–інновація), за яким юридичні особи, які здійснюють діяльність за видами економічної діяльності промисловості, за переліком, визначеним органом державної статистики, подають що звітність територіальному органу Держстату один раз на два роки. Респонденти надають інформацію про: 1. Витрати на інновації за звітний рік (включаючи витрати на виконання робіт власними силами підприємства та інші відповідні витрати); 2. Інноваційну продукцію (товари, послуги) (2.1. Кількість упроваджених у звітному році видів інноваційної продукції (товарів, послуг), 2.2. Обсяг реалізованої інноваційної продукції за звітний рік);

3. Інноваційні процеси (3.1. Кількість упроваджених у звітному році у виробництво нових технологічних процесів, 3.2. Кількість придбаних (переданих) у звітному році нових технологій (технічних досягнень)).

Виходячи з обґрунтованої тези про те, що сучасна спеціальна періодика є віддзеркаленням інноваційних процесів, що нині відбуваються в розвитку суспільства, технологій, науки і практики [9, с. 14], нами було здійснено кількісний і контент-аналіз публікацій «Бібліотечного вісника» за 2011–2017 рр. Тематика часопису відповідає науковій спеціальності 27 «Соціальні комунікації». Основні статті подаються не за рубриками, за винятком тих випадків, коли номер має тематичне спрямування (див. табл. 1, 2, 3, 4, 7). Серед інших рубрик найбільше наповнення мають: «Огляди. Рецензії», «Хроніка наукових подій». Кількість публікацій, що мають інноваційну складову, в т.ч. описують інноваційні процеси (послуги), в таблицях подано через «/».

Аналізуючи кількісний склад наповнення часопису, відзначимо, що матеріали, які стосуються бібліотечно-інформаційних інновацій, склали третину загального обсягу публікацій випусків 2011–2013 рр. (табл. 1, 2, 3): у 2011 р. – 31,03%, у 2012 р. – 31,58%, у 2013 р. – 33,33%. У 2014–2015 рр. та 2017 р. намітилася тенденція до зниження обсягу таких публікацій (табл. 4, 5, 7): 2014 р. – 25,86%, 2015 – 22,22%, 2017 р. – 16%. Водночас, частка таких публікацій у 2016 р. була 31,58%, що відповідає рівню показників 2011–2013 рр.

Наукові статті в №4 за 2011 р., №5 за 2012 р., №6 за 2014 р. повністю відповідають тематичному спрямуванню: «Формування і розвиток бібліотечного електронного середовища», «Інноваційна модель наукової бібліотеки XXI століття», «Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору».

Таким чином, дослідження виявило, що частка публікацій у часописі, присвячена інноваціям, за 2011–2017 рр. склала 27,62% (108 публікацій) від загальної кількості матеріалів (391 публікація).

У зверненні редколегії у першому номері «Бібліотечного вісника» було зазначено, що журнал ставить собі за мету стати спадкоємцем «Бібліологічних

Таблиця 1

Кількісний аналіз наповнення рубрик «Бібліотечного вісника», 2011 р.

Найменування рубрик	1	2	3	4	5	6	Всього	Разом, %
Статті	6/1	5/2	7	7/3		5/2	30/8	51,73/13,79
Інформаційно-бібліотечні ради на службі науки		2					2	3,45
Формування і розвиток бібліотечного електронного середовища					7/7		7/7	12,07/12,07
До Всеукраїнського дня бібліотек					2/1		2/1	3,45/1,72
Огляди. Рецензії		1	1	1	1		4	6,90
Хроніка наукових подій	2		1	3/1		2/1	8/2	13,79/3,45
Дати			2			1	3	5,17
Вітасмо	1						1	1,72
Інше					1		1	1,72
Всього публікацій	9/1	8/2	11	11/4	11/8	8/3	58/18	100/31,03

Таблиця 2

Кількісний аналіз наповнення рубрик «Бібліотечного вісника», 2012 р.

Найменування рубрик	1	2	3	4	5	6	Всього	Разом, %
Статті	6/2		6/2	6/1		4/2	22/7	38,60/12,28
Систематизація документів в умовах адаптації до сучасних вимог організації інформації		7/1					7/1	12,28/1,75
Інноваційна модель наукової бібліотеки XXI століття					6/6		6/6	10,53/10,53
До Всеукраїнського дня бібліотек					1		1	1,75
Огляди. Рецензії		1	1	2	1	1	6	10,53
Хроніка наукових подій	2/1			2/1	3/1	2/1	9/4	15,79/7,02
Ювілеї		1			1	1	3	5,26
Вітаємо				1	2		3	5,26
Всього публікацій	8/3	9/1	7/2	11/2	14/7	8/3	57/18	100/31,58

Таблиця 3

Кількісний аналіз наповнення рубрик «Бібліотечного вісника», 2013 р.

Найменування рубрик	1	2	3	4	5	6	Всього	Разом, %
Статті	8/4	6/1		7/1	7/3		28/9	46,67/15,00
Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету імені В. Н. Казарина: минуле–сучасне–майбутнє			14/5				14/5	23,34/8,33
Адаптація завдань і функцій наукової бібліотеки до вимог розвитку цифрових інформаційних ресурсів						6/4	6/4	10,00/6,66
До 150-річчя від дня народження академіка В. І. Вернадського (1863–2013)		2					2	3,33
Огляди. Рецензії		1		1		1/1	3/1	5,00/1,67
Хроніка наукових подій				1/1		1	2/1	3,33/1,67
Ювілеї					2		2	3,33
Вітаємо		1					1	1,67
Дари бібліотекам	2						2	3,33
Всього публікацій	10/4	10/1	14/5	9/2	9/3	8/5	60/20	100/33,33

вістей» 1920–30-х років [1]. Пам'ятаючи те, що «Хроніка» в «Бібліологічних вістях» була постійною рубрикою журналу і найточніше відповідала його назві та функціональному спрямуванню, окремого вивчення в подальшому заслуговує рубрика «Хроніка наукових подій» у «Бібліотечному віснику». Матеріали, які вміщено у цій рубриці об'єднано нами як окремі публікації за тематичною назвою, хоча при детальному розгляді – це матеріали, які складаються з окремих повідомлень різних авторів. насамперед це стосується висвітлення подій міжнародних наукових конференцій.

Аналізуючи тематичне, змістове наповнення «Бібліотечного вісника», слід відмітити, що інновації, які свого часу знайшли відображення на сторінках часопису, поступово трансформуються і набувають

ознак практичного досвіду, про що свідчать статті з досвіду роботи бібліотек. Отже, науково-теоретичний та практичний журнал «Бібліотечний вісник» є тим комунікаційним каналом, через який оприлюднюються та розповсюджуються інноваційні моделі в галузі, а його авторитетність серед інших фахових видань впливає на прийняття рішення щодо інновацій і темпи їхнього впровадження.

Висновки. Більшість інновацій в інших галузях – технологічні, інновації в бібліотечно-інформаційній галузі – це переважно інформаційні інновації, які нелегко дослідити, так само як і простежити чи спостерігати їх впровадження, тому вони мають повільніші темпи впровадження. Той факт, що вони функціонують в одній системі в один і той самий період, свідчить, що вони є взаємозалежними.

Кількісний аналіз наповнення рубрик «Бібліотечного вісника», 2014 р.

Таблиця 4

Найменування рубрик	1	2	3	4	5	6	Всього	Разом, %
Статті	6/3	8/3	6/1	6	7/1		33/8	56,90/13,79
До 200-річного ювілею Тараса Шевченка		1	3	1	2/1	1	8/1	13,79/1,72
Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору						6/6	6/6	10,34/10,34
Огляди. Рецензії	1		1			1	3	5,17
Хроніка наукових подій	1		1	2		1	5	8,62
Ювілеї			1				1	1,72
Вітаємо					1		1	1,72
[Пам'яті ...]						1	1	1,72
Всього публікацій	8/3	9/3	12/1	9	10/2	10/6	58/15	100/25,86

Кількісний аналіз наповнення рубрик «Бібліотечного вісника», 2015 р.

Таблиця 5

Найменування рубрик	1	2	3	4	5	6	Всього	Разом, %
Статті	10/3	5	7/4	5/1	5/1	6/2	38/11	70,37/20,37
Огляди. Рецензії	1	1	1	1	1		5	9,26
Хроніка наукових подій			1	3/1	1	1	6/1	11,11/1,85
Ювілеї					1		1	1,85
Вітаємо				1			1	1,85
Постаті	1		1				2	3,70
[Пам'яті ...]					1		1	1,85
Всього публікацій	12/3	6	10/4	10/2	9/1	7/2	54/12	100/22,22

Кількісний аналіз наповнення рубрик «Бібліотечного вісника», 2016 р.

Таблиця 6

Найменування рубрик	1	2	3	4	5	6	Всього	Разом, %
Статті	7/4	7/2	7/2	8/5	7/1	4/2	40/16	74,07/29,63
Огляди. Рецензії		1		1	1		3	5,56
Методичні рекомендації. Консультації			1				1	1,85
Хроніка наукових подій	1	2	1	1		1/1	6/1	11,11/1,85
Ювілеї						1	1	1,85
Особистості	1						1	1,85
[Пам'яті ...]		2					2	3,70
Всього публікацій	9/4	12/2	9/2	10/5	8/1	6/3	54/17	100/31,48

Для ідентифікації та оцінки галузевих інновацій, поширення інноваційного досвіду, пошуку й застосування інноваційних моделей безперечно необхідним є відповідне фахове комунікаційне середовище. Кожна епоха розвитку науки і практики вносить свої зміни в систему наукових і професійних комунікацій. Важлива особливість цієї системи полягає в тому, що попередні методи і засоби комунікацій не витісняються новими, а лише ними доповнюються.

Сучасній системі фахових комунікацій притаманна складна структура, у якій наявні та використовуються всі канали, створені протягом різних періодів її розвитку. Неформальні комунікаційні канали нині функціонують в професійному середовищі бібліотечно-інформаційної сфери невіддільно від формальних. Однак, дослідивши

роль професійної періодики в ідентифікації й оцінці галузевих інновацій, вважаємо, що вона наразі значно змістовніша, ніж роль соціальних мереж, що більшою мірою орієнтовані саме на швидке та глобальне поширення інформації й відзначаються ситуативним добором фактів.

Оскільки система наукових і професійних комунікацій постійно ускладнюється, потрібно постійно доповнювати інформаційне забезпечення науки і практики новими комунікаційними засобами, а також здійснювати оцінку їхнього використання та ефективності.

Список використаних джерел

1. Бібліотечний вісник [Електронний ресурс]: наук.-теорет. та практ. журн. / Нац. акад. наук України, Нац. б-ка України імені

Таблиця 7

Кількісний аналіз наповнення рубрик «Бібліотечного вісника», 2017 р.

Найменування рубрик	1	2	3	4	5	6	Всього	Разом, %
Статті	6/1	5/1		4/2	6/2	4	25/6	50,00/12,00
До 500-річчя видавничої діяльності Франциска Скорини			8				8	16,00
3 історії білорусько-українських наукових зв'язків				3			3	6,00
До 100-річчя Української революції (1917–1921)						1	1	2,00
Огляди. Рецензії		1	1	2	1		5	10,00
Хроніка наукових подій	1	1	1	1/1	1	1/1	6/2	12,00/4,00
Ювілеї бібліотек				1			1	2,00
Вітаємо						1	1	2,00
Всього публікацій	7/1	7/1	10	11/3	8/2	7/1	50/8	100/16,00

В. І. Вернадського. – ISSN 1029–7200. – Режим доступу: <http://bv.nbuv.gov.ua>.

2. Давидова І. О. Інноваційна політика бібліотек України: зміст та стратегії розвитку в інформаційному суспільстві: автореф. дис. ... д-ра наук з соц. комунікацій: 27.00.03 / Давидова І. О.; Харк. держ. акад. культури. – Харків, 2008. – 51 с.

3. Інноваційна діяльність. Терmini та визначення понять: (ГОСТ 31279–2004, IDT): ДСТУ ГОСТ 31279:2005. – Вид. офіц. – Чинний від 2006–07–01. – Київ: Держспоживстандарт України, 2005. – III, 10, [1] с. – (Національний стандарт України).

4. Новый экономический словарь / авт.-сост. В. Н. Копорулина, Д. В. Остапенко; под общ. ред. П. Я. Юрського. – 2-е изд. – Ростов н/Д.: Феникс, 2007. – 430 с. – (Словари).

5. Про інноваційну діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 04.07.2002 р. №40–IV. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/40–15>.

6. Словарь библиотечка по менеджменту и маркетингу / ГПНТБ России; сост. К. М. Ключникова. – М.: ГПНТБ России, 1995. – 77 с. – Библиогр.: с.75–77.

7. Соляник А. Наукові дослідження як чинник розвитку бібліотечних інновацій / А. Соляник // Бібл. планета. – 2012. – №2. – С.26–28.

8. Сошинська В. Є. Бібліотечно-інформаційні інновації на сторінках професійної періодики / В. Є. Сошинська // V Львівський бібліотечний форум «Бібліотека – відкритий світ»: зб. матеріалів / Укр. бібл. асоц. – Електрон. вид. – Київ, 2014. – С.23–25.

9. Сошинська В. Є. Професійна комунікація як фактор розвитку книжкової галузі: автореф. дис. ... канд. наук із соціал. комунікацій: 27.00.03 / Сошинська Вікторія Євгенівна. – Київ, 2013. – 20 с.

10. Українська бібліотечна асоціація [Електронний ресурс]: офіц. веб-портал. – Режим доступу: <https://ula.org.ua/259-publikaciyi/vidannya>.

References

1. Bibliotечnyy visnyk [Elektronnyy resurs]: nauk.-teoret. ta prakt. zhurn. / Nac. akad. nauk Ukrainy, Nac. b-ka Ukrainy imeni V. I. Vernadskogo. – ISSN 1029–7200. – Rezhym dostupu: <http://bv.nbuv.gov.ua>.

2. Davydova I. O. Innovatsiynna polityka bibliotek Ukrainy: zmist ta strategii rozvytku v informatsiynomu suspil'stvi: avtoref. dys. ... d-ra nauk z soc. komunikacij: 27.00.03 / Davydova I. O.; Hark. derzh. akad. kul'tury. – Harkiv, 2008. – 51 s.

3. Innovatsiynna diyal'nist'. Terminy ta vyznachennja ponjat': (GOST 31279–2004, IDT): DSTU GOST 31279:2005. – Vyd. ofic. – Chynnyj vid 2006–07–01. – Kyi'v: Derzhspozhyvstandart Ukrainy. 2005. – III, 10, [1] s. – (Natsional'nyy standart Ukrainy).

4. Novyy jekonomicheskij slovar' / avt.-sost. V. N. Koporulina, D. V. Ostapenko; pod obshh. red. P. Ja. Jurskogo. – 2-e izd. – Rostov n/D.: Feniks, 2007. – 430 s. – (Slovari).

5. Pro innovatsiynu dijal'nist' [Elektronnyy resurs]: Zakon Ukrainy vid 04.07.2002 r. №40–IV. – Rezhym dostupu: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/40–15>.

6. Slovar' bibliotekarja po menedzhmentu i marketingu / GPNTB Rossii; sost. K. M. Kljuchnikova. – M.: GPNTB Rossii, 1995. – 77 s. – Bibliogr.: s.75–77.

7. Soljanyk A. Naukovi doslidzhennja jak chynnyk rozvytku bibliotечnyh innovacij / A. Soljanyk // Bibl. planeta. – 2012. – №2. – S.26–28.

8. Soshyns'ka V. Je. Bibliotечно-informatsiynni innovacii' na storinkah profesijnoi' periodyky / V. Je. Soshyns'ka // V L'vivs'kyj bibliotечnyj forum «Biblioteka – vidkrytyj svit»: zb. materialiv / Ukr. bibl. asoc. – Elektron. vyd. – Kyi'v, 2014. – S.23–25.

9. Soshyns'ka V. Je. Profesijna komunikacija jak faktor rozvytku knyzhkovoi' galuzi: avtoref. dys. ... kand. nauk iz social. komunikacij: 27.00.03 / Soshyns'ka Viktorija Jevgenivna. – Kyi'v, 2013. – 20 s.

10. Ukrain's'ka bibliotечna asociacija [Elektronnyy resurs]: ofic. veb-portal. – Rezhym dostupu: <https://ula.org.ua/259-publikaciyi/vidannya>.

Soshynska V. Ye., Candidate of Sciences in Social Communications, Associate Professor of Department of Library Science and Informology, Borys Grinchenko Kyiv University (Ukraine, Kyiv), v.soshynska@kubg.edu.ua

Professional periodicals as a source of library and information innovations

The purpose of the article is to identify the concept of «innovation» and to disclose the information array about innovations in the library and information field, presented in the professional periodicals. The subject of the research is the scientific-theoretical and practical journal «Bibliotечnyy visnyk» as the leading sectoral professional journal. The objectives of the study were: to carry out the quantitative analysis of the publications of the «Bibliotечnyy visnyk» for 2011–2017; to reveal the materials related to innovations; to define of the contribution of the scientific journal in the process of identification and evaluation of sectoral innovations. To achieve the goal, a set of research methods is used: general scientific theoretical and special methods, in particular, problem-thematic, genre-type, quantitative, content-analysis. According to the results of the research, the grounded conclusion is: professional periodicals are the communication channel through which innovation models are published and distributed in the field; processes of identification and evaluation of sectoral innovations are carried out.

Keywords: «Bibliotечnyy visnyk», innovation, innovative activity, quantitative analysis, scientific communication, professional communication, professional periodicals.
